

Tlf: 63 12 71 00
odense@bdo.dk
www.bdo.dk

BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab
Fælledvej 1
DK-5000 Odense C
CVR-nr. 20 22 26 70

FYNBUS

Beretning nr. 11

(side 157 - 165)

Beretning for regnskabsåret 2016

Indholdsfortegnelse	Side
1 INDLEDNING	157
1.1 Konklusion på revision af årsregnskabet for 2016	157
2 LØBENDE REVISION.....	157
2.1 Regnskabsføring og interne kontroller	157
2.1.1 Generelt	157
2.1.2 Test af forretningsgange	158
2.1.3 Beholdningseftersyn	158
2.1.4 Drøftelser med ledelsen om besvigelser	158
3 ÅRSREGNSKABSREVISION.....	159
3.1 FynBus årsregnskab for 2016	159
3.2 Negativ egenkapital	159
3.3 Rejsekortet.....	159
3.4 Revision af årsregnskabet	159
3.4.1 Årsregnskabet opbygning og indhold	159
3.5 Driftsindtægter og -udgifter mv.	160
3.5.1 Lønninger og vederlag	160
3.5.2 Byrdefordeling	161
3.6 Balancens poster	161
3.6.1 Materielle og immaterielle anlægsaktiver	161
3.6.2 Finansielle anlægsaktiver	161
3.6.3 Likvide beholdninger	162
3.6.4 Øvrige omsætningsaktiver	162
3.6.5 Hensatte forpligtelser	162
3.6.6 Gældsforpligtelser	162
3.6.7 Egenkapital	163
3.7 Bestyrelsesprotokol	163
3.8 Ledelsens regnskabserklæring og ikke-korrigerede fejl i årsregnskabet	163
4 FORVALTNINGSREVISION.....	163
4.1 Gennemgang af indkøb af anlægsaktiver	164
5 ERKLÆRINGS- RÅDGIVNINGS- OG ASSISTANCEOPGAVER	164
6 ØVRIGE OPLYSNINGER.....	165
6.1 Habilitet mv.	165
7 REVISIONENS BEMÆRKNINGER.....	165

Til
Bestyrelsen for FynBus

1 Indledning

I henhold til Lov om Trafikselskaber og revisionsregulativet for FynBus afgives hermed beretning om den udførte revision for regnskabsåret 2016.

1.1 Konklusion på revision af årsregnskabet for 2016

Revisionen har ikke givet anledning til bemærkninger af betydning for revisionspåtegningen. Vores kommentarer vedrørende revisionen af årsregnskabet fremgår af afsnit 3.

Revisionens formål, planlægning og udførelse er uændret i forhold til tidligere. Vi henviser til vores bilag 1 i beretning nr. 8 af 13. marts 2014.

Hvis bestyrelsen godkender årsregnskabet i den foreliggende form, og der ikke fremkommer yderligere oplysninger under behandlingen af årsregnskabet, vil vi forsyne det med en påtegning uden forbehold men med følgende fremhævelse af forhold:

”Vi henleder opmærksomheden på, at Fynbus i overensstemmelse med kravene i bekendtgørelse om kommuners budget- og regnskabsvæsen, revision m.v. har medtaget det af ledelsen godkendte resultatbudget for 2016 som sammenligningstal i årsregnskabet for 2016. Disse sammenligningstal har ikke været underlagt revision.”

2 Løbende revision

2.1 Regnskabsføring og interne kontroller

2.1.1 Generelt

FynBus har egen administration, men har indgået samarbejdsaftale med Region Syddanmark om brug af økonomisystem og lønsystem.

Revisionen har til formål at undersøge og vurdere, om FynBus' rapporteringssystemer, forretningsgange og interne kontroller fungerer forsvarligt. Formålet hermed er at påse, hvorvidt der forefindes korrekte, troværdige og rettidige bogholderiregistreringer som grundlag for regnskabsaflæggelsen.

For at efterprøve dokumentationen for regnskabsføringens rigtighed har vi revideret et antal bogføringsbilag. Revisionen er udført ved stikprøver i det omfang, gældende forskrifter ikke har været til hinder herfor, og vi i øvrigt har fundet det forsvarligt.

Det er vores vurdering, at de tilrettelagte og beskrevne forretningsgange samt interne kontroller er indrettet på en god og hensigtsmæssig måde i forhold til administrationens størrelse. Der er tilrettelagt et fornuftigt ledelsestilsyn, og det er vores vurdering, at de forskellige procedurer og forretningsgange løbende tilpasses organisationens udvikling.

Vi skal gøre opmærksom på, at der ikke i alle tilfælde er etableret en fuldstændig funktionsadskillelse mellem disponerende, registrerende og kontrollerende funktioner i FynBus. Den manglende funktionsadskillelse er begrundet i en afvejning mellem forretningsmæssig hensigtsmæssighed og risici. Manglende funktionsadskillelse forøger risikoen for fejl som følge af tilsigtede eller utilsigtede handlinger eller mangler. Ledelsen har etableret interne kontroller til imødegåelse af disse risici. Bl.a. er der etableret udvidede kontroller omkring afregning til entreprenører, som udgør en væsentlig del af FynBus' økonomiske aktivitet. Vi har under vores revision ikke konstateret fejl som følge af besvigelser.

Revisionen har ikke givet anledning til yderligere bemærkninger

2.1.2 Test af forretningsgange

FynBus har beskrevet centrale forretningsgange, hvorfor vi ved den løbende revision bl.a. har valgt at efterprøve reglerne omkring attestation og anvisning, afregning af entreprenører samt forretningsgangene omkring løn. Vi har foretaget en overordnet vurdering af forretningsgangene for løn og valgt at efterprøve, om disse er hensigtsmæssige og betryggende i kontrolmæssig henseende.

Vi har konstateret, at FynBus' forretningsgange omkring attestation og anvisning samt løn og entreprenører generelt er tilrettelagt betryggende og hensigtsmæssigt. Omkring attestation og anvisning er det vores vurdering, at praksis er tilrettelagt, så det tilgodeser områdets kompleksitet og væsentlighed.

Vores revision har ikke givet anledning til bemærkninger.

2.1.3 Beholdningseftersyn

Revisionens formål er at kontrollere, om de interne regler overholdes, herunder at kassebeholdningen dagligt afstemmes.

Den 20. december 2016 foretog vi et uanmeldt revisionsbesøg hos Kundecenter Odense, hvor de likvide beholdninger blev optalt, ligesom vi efterprøvede de beskrevne detailbestemmelser. Samtidig har vi i forbindelse med eftersynet kontrolleret og vurderet, om FynBus' udarbejdede afstemninger vedrørende øvrige likvide konti var i overensstemmelse med bogføringen på eftersynsdagen.

Vores revision har ikke givet anledning til bemærkninger.

2.1.4 Drøftelser med ledelsen om besvigelser

Under revisionen har vi forespurgt ledelsen om risikoen for besvigelser, og ledelsen har over for os oplyst, at der efter dennes vurdering ikke er særlig risiko for, at årsregnskabet kan indeholde væsentlig fejlinformation som følge af besvigelser.

Vi har under vores revision ikke konstateret forhold, der kunne indikere eller vække mistanke om besvigelser af væsentlig betydning for informationerne i årsregnskabet.

3 Årsregnskabsrevision

3.1 FynBus årsregnskab for 2016

Det reviderede regnskab for 2016 udviser følgende hovedtal i tkr.:

(-=overskud)	2016	2015
Regnskabsopgørelse	43.243	31.090
Balance	Ultimo 2016	Ultimo 2015
Anlægsaktiver	128.624	132.137
Omsætningsaktiver	119.929	187.792
Egenkapital	-36.605	1.883
Hensatte forpligtelser	211.055	220.707
Langfristede gældsforpligtelser	18.856	11.725
Kortfristede gældsforpligtelser	55.248	85.614

3.2 Negativ egenkapital

FynBus har i 2016 foretaget en række investeringer i materiel til brug for rejsekortet. Samtidig med, at selskabets værdi på aktier i Rejsekortet A/S er faldet, som beskrevet nedenfor, har medført at egenkapitalen ved udgangen af 2016 er negativ med 36.605 tkr.

Ledelsen er opmærksom herpå. Selskabet har den fornødne kapital til fortsat at kunne investere i udvikling af selskabet og den nye teknologi som rejsekortet medfører.

3.3 Rejsekort A/S

I 2016 er FynBus kommet med i Rejsekort A/S. Allerede i 2015 betalte FynBus for at komme fuldblyrdet med i Rejsekort A/S i form af et kapitalindskud og et ansvarligt lån for i alt 49.509 tkr. Regnskabspraksis for FynBus og reglerne i henhold til det kommunale budget- og regnskabsvæsen gør, at denne værdi skal reguleres, i forhold til seneste offentliggjorte regnskab fra Rejsekort A/S.

Ved udgangen af 2016 udgjorde FynBus' andel af Rejsekort A/S 6.376 tkr. og med tillæg af ansvarligt lån, samlet en værdi under finansielle anlægsaktiver på 23.064 tk. Der har derfor i 2016 været en nedskrivning på 26.445 tkr. vedrørende Rejsekort A/S

3.4 Revision af årsregnskabet

3.4.1 Årsregnskabets opbygning og indhold

Vi har undersøgt, om trafikelskabets regnskabsaflæggelse er foretaget i overensstemmelse med formkravene i kravene i bekendtgørelse om kommuners budget- og regnskabsvæsen, revision mv. Vi har fulgt op på, om der i forhold til regnskabet for 2016 er foretaget ændringer i trafikelskabets regnskabspraksis. Det er endvidere vurderet, om de foretagne ændringer er i overensstemmelse med bekendtgørelse om kommuners budget- og regnskabsvæsen, revision mv. og om de er tilstrækkeligt belyst i regnskabsaflæggelsen.

Den talmæssige korrekthed og sammenhængen mellem regnskabet og de enkelte posteringer er kontrolleret ved brug af det foreliggende regnskabsmateriale. Det er påset, om regnskabs udgifter og indtægter har hjemmel i de vedtagne bevillinger, og om de er i overensstemmelse med gældende love og bestemmelser samt indgåede kontrakter m.m. Vi har påset, om de i balancen opførte aktiver og passiver har været undergivet fornøden kontrol. Endvidere har vi undersøgt, om de forpligtelser, bl.a. garantiforpligtelser, eventualrettigheder og leasingaftaler, der os bekendt påhviler trafikskabet, er korrekt registreret. Vi har anvendt regnskabsanalytiske revisionsmetoder for at minimere den samlede revisionsrisiko. Via detailrevision har vi supplerende indhentet dokumentation for udvalgte enkeltposter i regnskabet og for lovligheden heraf. De typisk anvendte metoder har her været afstemninger, analyser af konti mv., fysisk kontrol, efterregning, stikprøvevis kontrol af bilag samt gennemgang af skriftlige aftaler.

Det er vores opfattelse, at trafikskabet FynBus' regnskabsaflæggelse generelt er foretaget i overensstemmelse med bekendtgørelse om kommuners budget- og regnskabsvæsen, revision mv.

Med hensyn til hensatte forpligtelser har FynBus valgt at anvende den beregnede pensionsrats oplyst af pensionskabet, idet der ikke længere er en lovmæssig fastlagt pensionsrats.

Vi skal gøre opmærksom på, at FynBus i lighed med sidste regnskabsår har fraveget budget- og regnskabsystemets regler i forbindelse med periodisering af eksternt finansierede projekter.

Det er vores vurdering, at fravigelsen ikke har væsentlig betydning for regnskabet.

Vores revision har ikke givet anledning til yderligere bemærkninger.

3.5 Driftsindtægter og -udgifter mv.

Vedrørende de samlede driftsindtægter og -udgifter har vi analyseret resultatopgørelsen, undersøgt udvalgte konti og gennemgået bilag i det omfang, vi har fundet det nødvendigt, bl.a. med henblik på at vurdere, hvorvidt dele af de afholdte udgifter burde være indregnet i balancen.

Generelt har vores analyse og stikprøvevis gennemgang vist, at der er sket korrekt bogføring i driftsregnskabet. Der er ikke fundet udgifter, som rettelig burde have været aktiveret i balancen.

Vores revision har ikke givet anledning til bemærkninger.

3.5.1 Lønninger og vederlag

Vi har vurderet trafikskabets forretningsgang på området til sikring af, at der er etableret fornuftige interne kontroller.

Løn til ledelse og andre nøglepersoner, der træffer beslutning om eller på anden vis kan påvirke lønudbetalingen og vederlag til bestyrelsen for 2016 er efterprøvet ved stikprøver for korrekt udbetaling iht. kontrakter og gældende regler i øvrigt.

Det er undersøgt, om lønsystemet er afstemt til bogholderiet/årsregnskabet.

Det er endvidere påset, at de til SKAT afgivne oplysninger om løn mv. er afstemt, ligesom det er kontrolleret, at tilbageholdt A-skat mv. er afregnet og afstemt.

Den stikprøvevise gennemgang af lønudbetalingerne og vederlag til bestyrelsen viste ikke fejludbetalinger. De nødvendige afstemninger af lønsystemet i forhold til bogholderiet/årsregnskabet er foretaget. Det er endvidere dokumenteret, at der er overført korrekte oplysninger om lønforhold mv. til SKAT. Samtidig er årets tilbageholdelse og afregning af A-skat mv. dokumenteret.

Vores revision har ikke givet anledning til bemærkninger.

3.5.2 Byrdefordeling

Omkostningsfordelingen mellem kommuner og region bygger på hidtidig praksis.

Vi har gennemgået den endelige opgørelse og påset at der er sammenhæng mellem bogføringen og det anvendte grundlag for byrdefordeling.

Det er vores vurdering, at byrdefordelingen i al væsentlighed er foretaget korrekt og i overensstemmelse med bestyrelsens beslutninger.

3.6 Balancens poster

Trafikselskabets balance er primært revideret ved at sikre, at der foreligger afstemninger for samtlige balancekonti. For at sikre korrekt udvisende i regnskabet er der så vidt muligt foretaget stikprøvevis gennemgang af de specificerede beløb til eksternt materiale, og trafikselskabets forretningsgange og ledelsestilsyn er vurderet.

Vi har modtaget afstemning for samtlige balancekonti. Den stikprøvevise kontrol bekræfter indhold og beløb for de enkelte konti. Det er vores vurdering, at FynBus' forretningsgange, ledelsestilsyn og egne kvalitetskontroller har sikret en god kvalitet i afstemningerne.

Vores revision har ikke givet anledning til bemærkninger.

3.6.1 Materielle og immaterielle anlægsaktiver

Det er påset, at de opførte aktiver er registreret i overensstemmelse med de foreliggende specifikationer. Disse specifikationer er kontrolleret, og der er foretaget kontrol af tilgange, afgang, afskrivning og andre ændringer.

Det er vores vurdering, at trafikselskabets materielle og immaterielle anlægsaktiver er korrekt optaget og periodiseret i årsregnskabet.

Vores revision har ikke givet anledning til bemærkninger.

3.6.2 Finansielle anlægsaktiver

De finansielle anlægsaktiver vedrører aktier i Rejsekort A/S.

Der henvises til omtale under 3.3.

Det er påset, at finansielle anlægsaktiver er værdiansat i overensstemmelse med gældende regnskabspraksis.

Vores revision har ikke givet anledning til bemærkninger.

3.6.3 Likvide beholdninger

Det er kontrolleret, at alle likvide aktiver er korrekt optaget og periodiseret i regnskabet, og der er så vidt muligt foretaget kontrol til ekstern dokumentation.

Det er vores vurdering, at de likvide beholdninger er korrekt optaget og periodiseret i regnskabet.

Vores revision har ikke givet anledning til bemærkninger.

3.6.4 Øvrige omsætningsaktiver

Det er ved stikprøver påset, at tilgodehavender er registreret og indregnet i balancen iht. regnskabspraksis på området.

Det er vores vurdering, at tilgodehavender er korrekt optaget og periodiseret i regnskabet.

Vores revision har ikke givet anledning til bemærkninger.

3.6.5 Hensatte forpligtelser

Hensatte forpligtelser udgøres af FynBus' pensionsforpligtelse i forbindelse med tjenestemænd. Forpligtelsen er opgjort til 244 mio. kr. i forbindelse med en aktuarmæssig opgørelse i 2012. FynBus følger indenrigsministeriets regler for aktuarmæssig opgørelse af tjenestemandspensioner, hvilket betyder at der kun bliver lavet nye beregning hvert 5. år. Dette sker først igen i 2017. En ny beregning kan medføre en øget regulering af forpligtelsen, som ikke i dag er afspejlet i regnskabet. I 2015 blev forpligtelsen reguleret med 9 mio. kr. så forpligtelsen primo 2016 udgjorde 221 mio. kr.

Forpligtelsen er reguleret i 2016 med 10 mio. kr. til 211 mio. kr. Reguleringen udgøres af netto ind- og udbetalingerne af pensioner.

Det er vores opfattelse, at pensionsforpligtelsen er opgjort i overensstemmelse med gældende bestemmelser og trafikskabspraksis.

Vores revision har ikke givet anledning til bemærkninger.

3.6.6 Gældsforpligtelser

Vi har undersøgt, om de forpligtelser, der os bekendt påhviler trafikskabspraksis, er korrekt registreret og klassificeret.

Vi har påset, om forpligtelser vedrørende leasing er korrekt registreret i regnskabet, og om der er sket korrekt registrering i omkostningsregnskabet.

Endvidere har vi påset, at der er henlagt til skyldige feriepenge.

Det er vores vurdering, at gældsforpligtelserne er indregnet i regnskabet iht. trafikelskabets regnskabspraksis og i overensstemmelse med gældende regler.

Vores revision har ikke givet anledning til bemærkninger.

3.6.7 Egenkapital

Vi har påset, at trafikelskabet har afstemt og specificeret egenkapitalen. Der er i regnskabet via egenkapitalen bl.a. foretaget regulering af tjenestemandspensionsforpligtelsen og optagelse af tilgodehavende hos Odense Kommune i samme forbindelse samt afskrivninger vedrørende anlægsaktiver, registrering af ikke opkrævet ejerbidrag/rammestyring samt overførsel af driftsresultatet for 2016.

Det er vores opfattelse, at de direkte posteringer på egenkapitalen er foretaget på et korrekt grundlag.

Vores revision har ikke givet anledning til bemærkninger.

3.7 Bestyrelsesprotokol

Bestyrelsens beslutningsprotokol indtil og med mødet den 1. februar 2017, har vi gennemgået og påset, at beslutninger af økonomisk karakter er truffet inden for vedtægterne og almindeligt gældende regler.

Endvidere er det påset, at de trufne beslutninger er gennemført inden for de givne forudsætninger.

Vi har påset, at revisionsprotokollat vedrørende 2015 (side 146 - 156) har været forelagt og godkendt af bestyrelsen den 6. april 2016.

3.8 Ledelsens regnskabserklæring og ikke-korrigerede fejl i årsregnskabet

I forbindelse med revisionen af årsregnskabet har vi anmodet den daglige ledelse om at bekræfte en række oplysninger inden for særligt vanskeligt reviderbare områder, eksempelvis eventualforpligtelser og retssager samt regnskabsposter, hvortil der knytter sig særlig risiko eller usikkerhed. Ledelsen har erklæret, at årsregnskabet ikke indeholder ikke rettede fejl af betydning.

4 Forvaltningsrevision

Ledelsen har ansvaret for, at der etableres retningslinjer og procedurer, der sikrer, at der tages skyldige økonomiske hensyn ved selskabets forvaltning af midlerne. I forbindelse med den finansielle revision af FynBus' årsregnskab for 2016 har vi foretaget en vurdering af, hvorvidt der for udvalgte områder er taget skyldige økonomiske hensyn ved driften af FynBus.

I overensstemmelse med god offentlig revisionsskik og bestemmelserne i FynBus' revisionsregulativ har vi for udvalgte forvaltningsområder undersøgt, om selskabet har etableret forretningsgange, der sikrer en økonomisk hensigtsmæssig forvaltning.

Vores arbejde er udført med henblik på at opnå begrænset sikkerhed for, at forvaltningen på de udvalgte områder er varetaget på en økonomisk hensigtsmæssig måde.

4.1 Gennemgang af indkøb af anlægsaktiver

Vi har som led i vores revision for 2016 haft fokus på selskabets regler og procedure for køb af anlægsaktiver.

Vi har påset at selskabet har nedskrevne procedurer for området og vi har stikprøvevis påset at disse regler følges. Vi har primært haft fokus overholdelse af budgetter samt udbudsregler.

Vi har påset igangsættelsen af indkøb samt styring af de løbende udgifter. Herunder attestation af regninger.

Gennemgangen af dette specifikke område har ikke givet anledning til bemærkninger.

Samlet konklusion på forvaltningsrevision

Ved den udførte forvaltningsrevision er vi ikke blevet bekendt med forhold, der giver os anledning til at konkludere, at forvaltningen i 2016 på de områder, vi har undersøgt, ikke er varetaget på en økonomisk hensigtsmæssig måde.

5 Erklærings- rådgivnings- og assistanceopgaver

Siden afgivelsen af vores revisionsprotokollat af 6. april 2016 har vi udført følgende opgaver for FynBus:

- Revisorerklæring vedrørende pensionsforpligtelse.
- Revisorerklæring i forbindelse med ungdomskort.
- Revisorerklæring i forbindelse med rejsekortet.
- Revisorerklæring i forbindelse med projekt for uddannelsesruter i tyndt befolkede områder

Forinden accept af ovennævnte arbejder har vi særskilt vurderet betydningen heraf for vores uafhængighed.

6 Øvrige oplysninger

6.1 Habilitet mv.

Vi skal i forbindelse med revisionen erklære:

- at vi opfylder lovgivningens habilitetsbestemmelser, og
- at vi under revisionen har modtaget alle de oplysninger, vi har anmodet om.

7 Revisionens bemærkninger

Den udførte revision har ikke givet anledning til bemærkninger.

Odense, den 4. maj 2017

BDO
Statsautoriseret revisionsaktieselskab

Peter Damsted
Statsautoriseret revisor

Nærværende revisionsberetning side 157 - 165 er gennemlæst af nedennævnte medlemmer af bestyrelsen den 4. maj 2017

Morten Andersen
Formand

Poul Andersen
Næstformand

Hans Bjerggaard

Anders W. Berthelsen

Jan Ole Jakobsen

Jesper Hempler

Kristian Grønbæk Andersen

Birger Jensen

Kristian Nielsen